

320

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 14 sierpnia 1950 r.

**o organizacji władz powołanych do prowadzenia dochodzeń i orzekania w sprawach dyscyplinarnych
adwokatów oraz o trybie postępowania dyscyplinarnego.**

Na podstawie art. 109 ustawy z dnia 27 czerwca 1950 r. o ustroju adwokatury (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 275) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Właściwość miejscową wojewódzkiej komisji dyscyplinarnej określa siedziba obwinionego w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

2. Jeżeli jest dwóch lub więcej obwinionych, wpisanych na listę w różnych izbach, właściwa jest komisja izby, w której okręgu popełniono przewinienie, jeżeli zaś miejsca tego ustalić nie można — komisja dyscyplinarna, przed którą najpierw wszczęto postępowanie.

3. Spory o właściwość miejscową, powstałe między wojewódzkimi komisjami dyscyplinarnymi, rozstrzyga Wyższa Komisja Dyscyplinarna.

4. Ze względu na ważny interes publiczny Wyższa Komisja Dyscyplinarna — na wniosek właściwej komisji dyscyplinarnej, prokuratora lub rzecznika dyscyplinarnego — może przekazać sprawę innej wojewódzkiej komisji dyscyplinarnej; przekazanie nastąpić może nie później, jak do rozpoczęcia rozprawy w pierwszej instancji.

§ 2. Komisje dyscyplinarne rozstrzygają samodzielnie nasuwające się zagadnienia prawne i wydają swe orzeczenia na mocy przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów w sprawie.

§ 3. Komisja dyscyplinarna wszczyna postępowanie na żądanie oskarżyciela.

§ 4. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są oskarżyciel (art. 106 ustawy o ustroju adwokatury) i obwiniony. Obwinionym może być adwokat lub aplikant adwokacki.

§ 5. Rzecznik dyscyplinarny (art. 106 ust. 1 i 3 ustawy o ustroju adwokatury) działa z ramienia rady adwokackiej, która go wyznaczyła, i jest związany poleceniami tej rady co do prowadzenia dochodzenia oraz wniesienia aktu oskarżenia i środków odwoławczych.

§ 6. Obwiniony może przybrać sobie obrońcę spośród adwokatów.

§ 7. 1. Komisja dyscyplinarna wyznacza obrońcę z urzędu, jeżeli:

a) zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionego,

b) postępowanie toczy się po śmierci obwinionego.

2. Przepisu ustępu poprzedzającego nie stosuje się, gdy obwiniony lub członek jego rodziny sam ustanowił obrońcę.

§ 8. 1. Prawo wyłączenia członka komisji dyscyplinarnej służy stronom w przypadkach określonych w kodeksie postępowania karnego.

2. Wniosek o wyłączenie może być złożony w terminie trzydniowym od zawiadomienia o dniu rozprawy.

3. Jeżeli po zawiadomieniu o dniu rozprawy nastąpiła zmiana składu komisji dyscyplinarnej, termin określony w ustępie poprzednim, przedłuża się do rozpoczęcia rozprawy.

§ 9. 1. Komisja dyscyplinarna może powziąć postanowienie w przedmiocie tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych członka izby (art. 96 ust. 2 ustawy o ustroju adwokatury).

2. Przed powzięciem postanowienia o zawieszeniu komisja dyscyplinarna umożliwi obwinionemu złożenie wyjaśnień ustnie lub na piśmie; od obowiązku tego można odstąpić w stosunku do członka izby pozbawionego wolności.

3. Od postanowienia w przedmiocie zawieszenia służy odwołanie.

4. Okres tymczasowego zawieszenia w czynnościach może być w całości lub w części zaliczony na poczet kary zawieszenia.

§ 10. 1. Komisje dyscyplinarne wydają rozstrzygnięcia na posiedzeniu niejawnym lub na rozprawie.

2. Rozstrzygnięcia wydawane są w postaci orzeczeń lub postanowień; orzeczenie zapasé może jedynie na rozprawie.

3. Komisja dyscyplinarna uzasadnia pisemnie każde rozstrzygnięcie, może jednak zaniechać uzasadnienia postanowienia, uwzględniającego wniosek strony, któremu się inna strona nie sprzeciwia.

§ 11. 1. Postępowanie dyscyplinarne jest tajne.

2. Ministrowi Sprawiedliwości oraz osobom przez niego w tym celu delegowanym służy prawo wglądu do akt dyscyplinarnych.

§ 12. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

a) dochodzenie,

b) postępowanie przed komisją dyscyplinarną.

§ 13. 1. Dochodzenie wszczyna rzecznik dyscyplinarny, skoro otrzyma zawiadomienie lub w inny sposób dowie się o popełnieniu przewinienia przez członka izby (art. 95 ustawy o ustroju adwokatury).

2. Rzecznik dyscyplinarny zawiadomi prokuratora o wszczęciu dochodzenia w sprawie o przewinienie, za-

wierające znamiona przestępstwa, ściganego z urzędu zawiadomienie to rzecznik prześle prokuratorowi również w przypadku, gdy znamiona przestępstwa ujawnią się dopiero w toku dochodzenia.

§ 14. 1. Rzecznik dyscyplinarny może zaniechać dochodzenia, jeżeli uzna, że okoliczności przytoczone w zawiadomieniu nie dają podstawy do wszczęcia dochodzenia.

2. O zaniechaniu dochodzenia zawiadamia się prokuratora oraz osoby, którym w myśl przepisów kodeksu postępowania karnego służą prawa pokrzywdzonego.

§ 15. Prokurator może w każdej sprawie zastrzec sobie zawiadomienie go o wynikach dochodzenia, prowadzonego przez rzecznika. Może on wówczas stawiać w toku dochodzenia wnioski o przeprowadzenie poszczególnych dowodów; wnioski te są dla rzecznika wiążące.

§ 16. 1. Prokurator może w sprawie o przewinienie, zawierające znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, podjąć dochodzenie, które wówczas przeprowadza osobiście.

2. Jeżeli prokurator nie zamierza wnieść aktu oskarżenia w sprawie, w której sam prowadził dochodzenie, odstępuje ją rzecznikowi.

§ 17. Prokurator i rzecznik w toku dochodzenia korzystają z pomocy prawnej organów adwokatury; prokurator korzysta nadto z pomocy prawnej sądów, jeżeli chodzi o dokonanie czynności w miejscowości, w której nie ma prokuratora na miejscu.

§ 18. 1. Rzecznik dyscyplinarny umorzy dochodzenie, jeżeli po jego przeprowadzeniu uzna, że nie ma podstawy do wniesienia aktu oskarżenia.

2. O umorzeniu dochodzenia rzecznik zawiadomi obwinionego i pokrzywdzonego.

§ 19. 1. Rzecznik dyscyplinarny przed umorzeniem dochodzenia w sprawie, w której prokurator zastrzegł sobie zawiadomienie go o wynikach dochodzenia, uprzedzi prokuratora, że nie znajduje podstawy do wniesienia aktu oskarżenia.

2. Jeżeli prokurator w terminie czternastodniowym od zawiadomienia nie obejmuje oskarżenia, rzecznik dochodzenie umorzy.

§ 20. 1. Oskarżyciel, uznawszy, że dochodzenie dostarczyło już podstawy do wniesienia aktu oskarżenia, udziela obwinionemu możliwości zapoznania się z treścią zebranych dowodów oraz złożenia wyjaśnień ustnie lub na piśmie i jeżeli wyjaśnienia te nie wniosły nic istotnego do sprawy, sporządza akt oskarżenia.

2. Jeżeli oskarżyciel uzna, że zawiadomienie o przewinieniu stwarza dostateczną podstawę do złożenia aktu oskarżenia, ogranicza dochodzenie do przesłuchania obwinionego lub zażądania od niego wyjaśnień na piśmie.

§ 21. 1. Akt oskarżenia wnosi się do wojewódzkiej komisji dyscyplinarnej i doręcza w odpisie obwinionemu i drugiemu oskarżycielowi.

2. Prokurator zawiadamia komisję dyscyplinarną, w których sprawach zamierza popierać oskarżenie na rozprawie.

§ 22. Po wpłynięciu aktu oskarżenia prezes komisji dyscyplinarnej bądź

a) rozpisuje rozprawę, wzywa według swego uznania świadków i biegłych oraz sprowadza inne dowody, bądź

b) wnosi sprawę na posiedzenie niejawne, jeżeli uważa, że trzeba uzupełnić dochodzenie.

§ 23. 1. O terminie rozprawy zawiadamia się obwinionego, jego obrońcę, rzecznika dyscyplinarnego, a także prokuratora, jeżeli wniósł akt oskarżenia lub zapowiedział popieranie oskarżenia na rozprawie.

2. Udział oskarżyciela w rozprawie jest konieczny.

3. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie tamuje rozpoznania sprawy.

§ 24. 1. Komisja dyscyplinarna może wzywać i przesłuchiwać świadków przy analogicznym zastosowaniu przepisów kodeksu postępowania karnego.

2. Zwolnienie świadka od przyrzeczenia zależy od swobodnego uznania komisji.

3. Karę za niestawiennictwo lub odmowę zeznań na wniosek komisji nakłada sąd grodzki, właściwy według miejsca zamieszkania świadka; świadek nie podlega karze, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa lub odmowy zeznań.

3. Przymusowe sprowadzenie świadka zarządza na wniosek komisji właściwy prokurator sądu okręgowego.

§ 25. 1. Rozprawę rozpoczyna odczytanie aktu oskarżenia, po czym następuje przesłuchanie obwinionego.

2. Akta dochodzenia dyscyplinarnego jak również akta sądowe można odczytać według uznania komisji w całości lub w części; komisja zarządzi bezpośrednio przeprowadzenie dowodów dostarczonych przez dochodzenie lub zgłoszonych później, jeżeli uzna to za potrzebne.

3. Komisja może zarządzić przerwę w rozprawie na czas określony celem sprowadzenia dowodów; może również zwrócić się o przesłuchanie świadków, zamieszkałych poza siedzibą komisji do miejscowych organów adwokatury, które w tym zakresie korzystają z uprawnień służących komisji w myśl § 24.

4. Rozprawę kończą przemówienia prokuratora, rzecznika dyscyplinarnego i obrońcy, po czym obwinionemu służy głos ostatni.

5. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół.

§ 26. W razie ujawnienia w toku rozprawy nowego przewinienia, nie objętego aktem oskarżenia, komisja może rozpoznać sprawę co do tego czynu tylko za zgodą obwinionego.

§ 27. Jeżeli obwiniony popełnił kilka przewinień, komisja wymierza karę łączną.

§ 28. 1. Po zamknięciu rozprawy i naradzie przewodniczący ogłasza stronom podpisaną przez komplet orzekający sentencję orzeczenia.

2. W sprawach szczególnie zawiłych komisja może odroczyć ogłoszenie sentencji orzeczenia najwyżej na 3 dni.

3. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem należy sporządzić w ciągu 7 dni i doręczyć obwinionemu, rzecznikowi dyscyplinarnemu a także prokuratorowi, jeżeli brał udział w rozprawie lub jeżeli w terminie siedmiodniowym od ogłoszenia sentencji orzeczenia zażądał jego doręczenia.

§ 29. 1. Odwołanie od postanowienia komisji dyscyplinarnej służy tylko w przypadkach wyraźnie w rozporządzeniu niniejszym wskazanych.

2. Odwołanie od orzeczenia komisji dyscyplinarnej służy obwinionemu skazanemu na karę dyscyplinarną oraz oskarżycielowi, jeżeli komisja wbrew jego wnios-

kowi uniewinniła obwinionego albo skazała go na karę łagodniejszą od tej, jakiej się oskarżyciel domagał.

3. Odwołanie służy nadto prokuratorowi, który nie brał udziału w postępowaniu, jeżeli zażądał doręczenia odpisu orzeczenia.

§ 30. 1. Odwołanie wnosi się do komisji, która wydała zaskarżone orzeczenie.

2. Komisja odmówi przyjęcia odwołania, jeżeli jest ono niedopuszczalne, spóźnione lub nie zostało podpisane przez osobę uprawnioną.

3. Od postanowienia o odmowie przyjęcia odwołania służy odwołanie.

§ 31. 1. Wyższa Komisja Dyscyplinarna rozważa na posiedzeniu niejawnym, czy odwołanie odpowiada wymaganiom ustawy, i bądź odrzuca je jako nie odpowiadające tym wymaganiom, bądź rozpisuje rozprawę odwoławczą.

2. Wyższa Komisja Dyscyplinarna rozstrzyga na posiedzeniu niejawnym według swego uznania o dopuszczeniu nowych dowodów, może również zarządzić uzupełnienie dochodzenia, zlecając te czynności rzecznikowi dyscyplinarnemu lub innym organom adwokatury.

§ 32. Cofnięcie odwołania przez stronę przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Wyższą Komisję Dyscyplinarną.

§ 33. 1. W postępowaniu odwoławczym stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu dyscyplinarnym w pierwszej instancji.

2. Po zamknięciu rozprawy Wyższa Komisja Dyscyplinarna bądź:

- a) zatwierdza zaskarżone orzeczenie, bądź
- b) uchyla je w całości lub w części, wydając nowe orzeczenie.

§ 34. 1. Wyższa Komisja Dyscyplinarna rozpoznaje sprawę w granicach odwołania.

2. Wyższa Komisja Dyscyplinarna niezależnie od granic odwołania:

- a) uznaje zaskarżone orzeczenie za nieważne, jeżeli w jego wydaniu brała udział osoba nieuprawniona albo jeżeli wydała je komisja rzeczowo niewłaściwa,
- b) umarza postępowanie, jeżeli zaszła okoliczność, wyłączająca ściganie.

3. Wyższa Komisja Dyscyplinarna może zwiększyć obwinionemu karę, wymierzoną przez wojewódzką komisję dyscyplinarną, tylko wówczas, jeżeli oskarżyciel wniósł odwołanie.

§ 35. 1. Po uprawomocnieniu się orzeczenia przez wojewódzkiej komisji dyscyplinarnej przesyła jego odpis wraz z uzasadnieniem radzie adwokackiej celem wykonania; odpis orzeczenia dołącza się do akt osobowych obwinionego.

2. O treści orzeczenia rada adwokacka zawiadamia pokrzywdzonego.

§ 36. 1. Koszty postępowania składają się z wydatków wyłożonych w toku dochodzenia i postępowania przed komisją dyscyplinarną oraz z opłaty zryczałtowanej.

2. Opłata zryczałtowana wynosi:
  - a) przy wymierzeniu kary upomnienia — 2.500 zł,
  - b) przy wymierzeniu kary nagany — 5.000 zł,
  - c) przy wymierzeniu kary zawieszenia — 10.000 zł,
  - d) przy wymierzeniu kary wydalenia z adwokatury — 50.000 zł.

3. Opłaty zryczałtowane są równe w obu instancjach, przy czym miarodajny jest ostateczny wymiar kary.

§ 37. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi w razie wyroku skazującego obwiniony, w pozostałych zaś przypadkach — izba adwokacka.

2. Jeżeli odwoływał się tylko oskarżyciel bądź też jeżeli odwołanie obwinionego zostało w całości uwzględnione — obwiniony ponosi koszty postępowania tylko za pierwszą instancję, wydatki zaś wyłożone w toku postępowania przed drugą instancją pokrywa właściwa izba adwokacka.

3. Jeżeli jednym orzeczeniem skazano dwu lub więcej obwinionych, opłatę zryczałtowaną ponosi każdy z nich z osobna, natomiast za poniesione w toku postępowania wydatki odpowiadają oni solidarnie, chyba że komisja dyscyplinarna postanowi inaczej.

4. Jeżeli komisja dyscyplinarna nie określa kosztów postępowania w orzeczeniu, obliczenia ich dokonywa prezes wojewódzkiej komisji dyscyplinarnej; od postanowienia jego w tej mierze służy odwołanie.

§ 38. 1. Jeżeli po zakończeniu postępowania dyscyplinarnego wyjdą na jaw nowe fakty lub dowody, mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, woje-

wódzka komisja dyscyplinarna może na wniosek oskarżyciela lub skazanego zarządzić wznowienie postępowania.

2. O wznowieniu postępowania komisja orzeka na posiedzeniu niejawnym.

3. Podstawą wznowienia mogą być tylko takie fakty i dowody, które przed zakończeniem postępowania nie były znane ani stronie składającej wniosek, ani komisji.

4. Wznowienie postępowania na niekorzyść skazanego nie może być zarządzone, jeżeli nastąpiło już przedawnienie ścigania. W razie wznowienia postępowania na korzyść skazanego, nie można mu wymierzyć kary surowszej niż ta, na którą go uprzednio prawomocnie skazano.

5. W razie śmierci lub choroby umysłowej skazanego wniosek o wznowienie postępowania na jego korzyść mogą zgłosić: małżonek skazanego, jego krewny w linii prostej, brat lub siostra oraz oskarżyciel.

6. Wznowione postępowanie toczy się według zasad ogólnych.

§ 39. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 27 sierpnia 1950 r.

Minister Sprawiedliwości: w z. T. Rek